

DOBAI SZÉKELY ANDOR (1877-1945)

„Alszik a város”, 1911 körül | „City Asleep”, around 1911

Olaj, vászon | Oil on canvas, 84 x 68 cm

Jelzés nélkül | Not signed

Kezdő ár | Starting price: 7 500 000 Ft / 20 833 EUR

Becsérték: 12 000 000 – 18 000 000 Ft

Estimate: 33 333 – 50 000 EUR

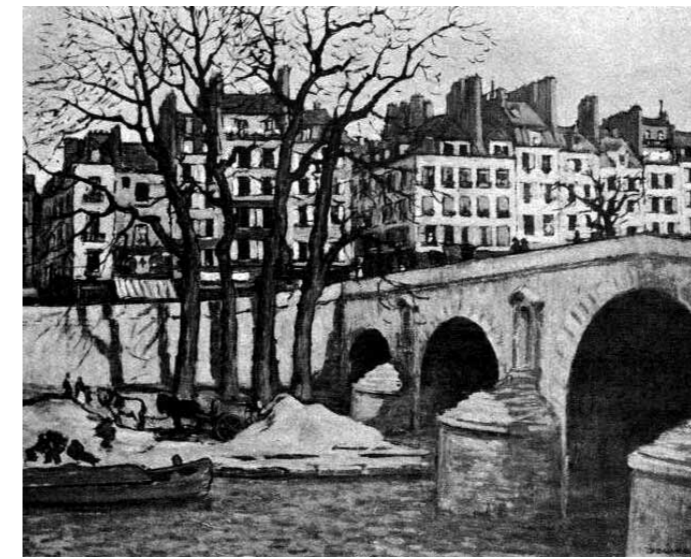
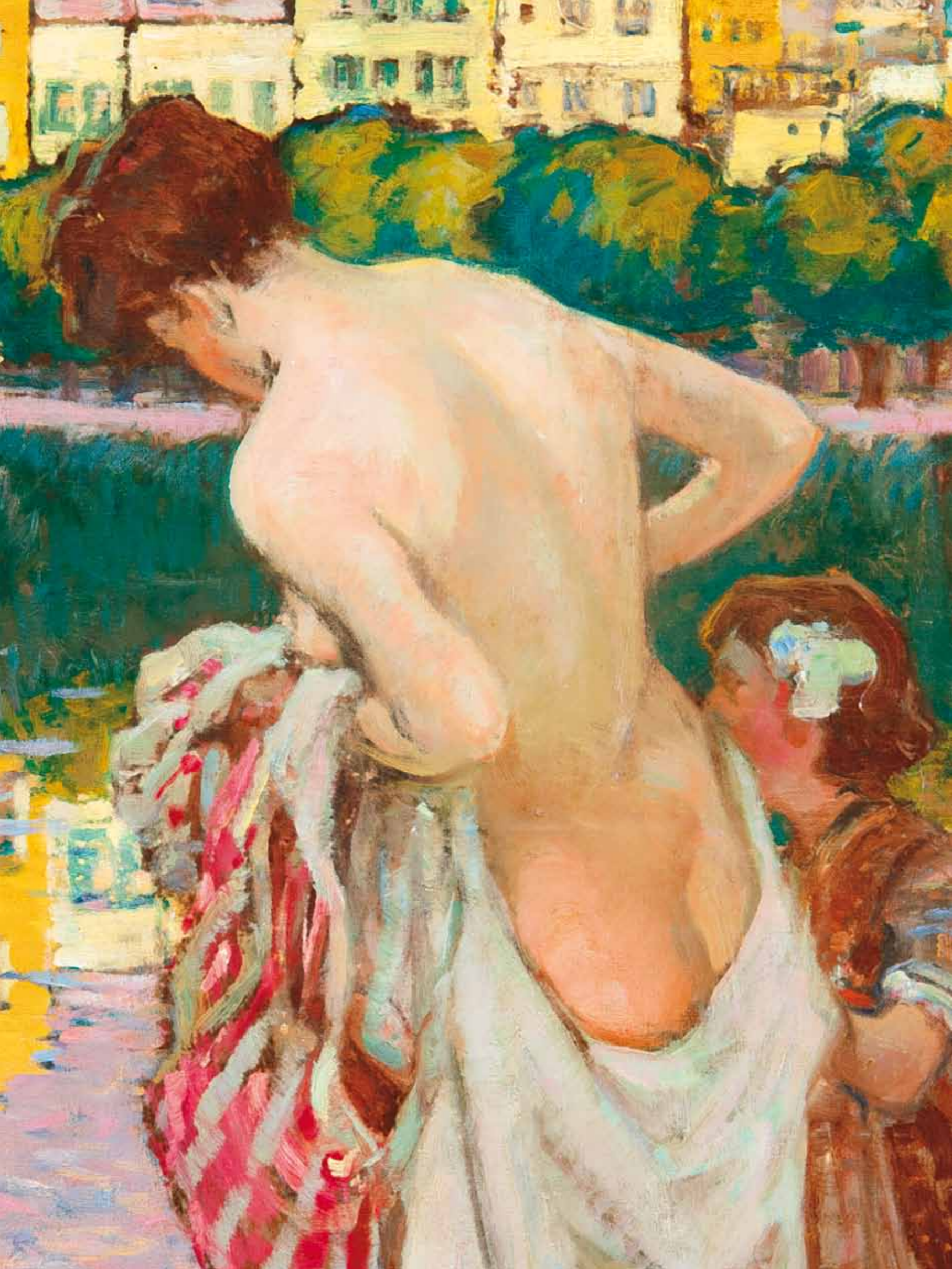
1. Czöbel Béla: Dobai Székely Andor portréja, 1905
fotó: Czöbel Múzeum

Dobai Székely Andor a korai magyar modernizmus legizgalmasabb és egyben legismeretlenebb alakjainak egyike. Neve a századfordulón bukkant fel először, a nagybányai Hollósy-iskola növendéke volt. Hollósy Simon Nagybányáról való 1902-ben történt végleges távozása után, Székely követte mesterét Münchenbe. Innen Párizsba ment, ahol a Julian Akadémiát látogatta. 1905-ben egy brugge-i képével szerepelt a

híres párizsi Őszi Szalonon. Pár hónappal korábban pedig barátja, Czöbel Béla állította ki róla készült portréját, a szintén párizsi, nem kevésbé híres Függetlenek Szalonjában. Dobai Székely Andor tehát mint művész és mint modell is ott volt a modern magyar festészet születésének sűrűjében. A különböző hazai és külföldi folyóiratokban és kiállítási katalógusokban megjelent művei és azok címei tanúskodnak számos és

szerteágazó utazásáról. Párizs mellett Bruges, Vannes és Charenton, de Pozsony, Késmárk és Poprád, sőt Aleppo, Damaszkusz és Isztambul is felbukkan a legváltozatosabb helyszíneket felsorakoztató képein. Rendkívül sokoldalú művész, életművében éppúgy megtalálhatóak olajfestmények, mint linóleummetszetek, rézkarcok és üvegablaktervek, pasztellek és monótipiák. Az 1900 és 1935 közötti három és fél év-

2. Dobai Székely Andor: Szajna-híd ősszel, 1914

3. Fürdőzők a Szajna-parton, 1900-as évek
Archív fotó

tizedben, több mint négyszáz (!) művét állította ki külföldön és itthon. Budapesten bemutatott alkotásainak legtöbbjével az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat műcsarnoki és a Nemzeti Szalon tárlatain találkozhatott a közönség, tehát meglehetősen ismert művészeknek számított. Hol lehetnek a művei?

A Szajna-parti holdvilágnál csókolózó fiatalokat ábrázoló, *Nocturne* című festményét a nantes-i múzeum vásárolta meg 1905 körül, amint azt Csók István írta visszaemlékezéseiben. Csók arról is beszámolt Dobai Székellyel kapcsolatban, hogy kettejükét Mednyánszky László mutatta be egymásnak Budapesten. Csók ezen kívül még a századfordulót követő párizsi művészéletbe betekintést nyújtó anekdotát is leközölt annak kapcsán, amikor feleségével együtt a francia fővárosba költöztek: „Az a vidámság, mely az ifjúsággal együttjár, a szeretet, mellyel egymás törekvéseit méltányolták – tette felejthetetlené nemcsak ifjú magyarjaink párizsi tartózkodását,

de a mi [...] zsúrjainkat is! Mert már ilyen is volt igen bizony. Alig hogy berendezkedtünk, feleségem meghívta Székely Andort egy csésze teára. – Ne köszönje, mi vagyunk a maga lekötelezettjei. Hiszen ha maga le nem foglalja számunkra ezt a pompás műtermet, mialatt mi Budapesten az anyakönyvvezetőt foglalkoztattuk, ki tudja, milyen sivár műterembérműcsarnokjába volnánk bekényszerítve. Tudja mit, ne menjen még. Maradjon itt vacsorára. Mindjárt kész a tarhonya a bürgepaprikás mellé... És Székely Andor nem tudott ellenállni!” (Csók István: Emlékezéseim, 1945) A történet látszólag csak egy kedves történet a két fiatal piktor életéből, de mégis nagyon jellemző pillanatfelvétel, mely a századfordulós párizsi művészvilág nélkülözésekkel teli keserű világába enged betekintést.

A most aukcióra kerülő Dobai Székely-mű azonos témájú párdarabját a művész 1911-ben mutatta be a budapesti Műcsarnok tavaszi tárlatán. A festmény fekete-fehér reprodukciója

is szerepel a kiállítás katalógusában, ami a kisebb-nagyobb eltérések dacára szoros egyezést mutat a most felbukkant kompozícióval. Lehetetlen megállapítani, hogy melyik kép készült korábban, mivel erre utaló információ nem ismert. Az viszont bizonyos, hogy a jelzetlen mű is Dobai Székely sajátkezű, eredeti műve, mely feltehetően a műcsarnoki kép sikerét követően, valószínűleg konkrét megrendelésre született. Nem egy példa van erre a művészi gyakorlatra, elég csak Tihanyi Lajos több példányban létező Pont Saint-Michel-képeire gondolni. Dobai Székely fürdő nőket ábrázoló remekművének háttere, feltehetően a párizsi Szajna-part egyik külvárosi részletét ábrázolja. A háttérben húzódó és a folyóban tükröződő színpompás házak, valamint az előtérben mozgó női aktok, Dobai Székely kiváló kompozíciós és nem kevésbé remek színérzékéről tanúskodnak. A mű a korai magyar modernizmus egyik kiemelkedő kvalitású főműve.

RUM ATTILA

4. Georges Seurat: Ruhák a Szajna-parton, 1883-1884
National Gallery of Art, Washington

5. Pierre-Auguste Renoir: A Szajna-part Asniers mellett, 1879